

Změna klimatu jako povolení k pobytu. Německo zvažuje zavést „klimapas“

idnes.cz/zpravy/zahranicni/nemecko-klimaticky-pas-migrace-klima-zeleni.A230523_220050_zahranicni_safaj

4. června 2023

46 fotografií

Loni v létě vyzvala politička strany Zelených a místopředsedkyně Spolkového sněmu Katrin Göringová-Eckardtová k zavedení takzvaného klimatického pasu pro běžence, kteří opouštějí svou zemi kvůli změnám klimatu. Jak by to mohlo v praxi vypadat, ukazuje nedávno zveřejněná zpráva vládní expertní komise. Mluví se v ní o takzvaném klimatickém pasu, klimatické kartě a klimatickém pracovním vízu.

Podle mezioborové odborné rady pro integraci a migraci (SVR) coby poradní komise německé vlády, kterou rovněž vláda financuje, Německo může v podpoře klimatických běženců převzít ve světě vedoucí a průkopnickou úlohu.

Povolení k pobytu na neurčito

Možnost získat „klimatický pas“ by měla být omezena na jednotlivce ze zemí, které v důsledku klimatických změn přijdou o celé své území. Jsou to především ostrovní státy, jejichž existenci ohrožuje stoupající hladina moří v důsledku globálního oteplování, uvádí komise závěry své zprávy nedávno zveřejněné v Berlíně.

Dva pasy, jen jedna manželka. Německo mírní pravidla pro získání občanství

Pro obyvatele zemí, které jsou dopady klimatických změn „pouze“ významně postiženy, pak komise navrhuje zavést takzvanou klimatickou kartu. S ní by pak mohli v Německu v rámci humanitární pomoci pobývat po omezenou dobu. Po odstranění nejzávažnějších následků klimatických změn a zavedení adaptačních opatření by se podle představy odborné komise držitelé karty opět vrátili z Německa zpět do země svého původu.

Do návrhů komise jsou zařazena také „klimatická pracovní víza“, která představují třetí možnost, jak následky klimatických změn přečkat v Německu. Toto vízum by dostali lidé ze zvláště postižených států, kteří nemají žádnou profesní kvalifikaci, ale mohou předložit pracovní smlouvu.

Vyšší emise, větší zodpovědnost

Podle názoru rady pro integraci by pro klimatické karty i pracovní víza musely být pro jednotlivé země stanoveny kvóty. Spolehlivé prognózy o rozsahu migrace způsobené klimatickými změnami jsou sice stěží možné, podle rady je však nesporné, že změny životního prostředí a extrémní povětrnostní jevy vyvolané změnou klimatu zhorší stávající problémy a vyvolají nové vlny migrace. „Změna klimatu zesiluje sociální, ekonomické a kulturní faktory vedoucí k migraci,“ domnívá se předseda expertní komise, politolog Hans Vorländer.

Ničí nás celý svět. Tichomořské ostrovní státy čelí pomalé klimatické záhubě

„Pokud se nepodaří změnu klimatu zmírnit, bude se migrace kvůli klimatu dále zvyšovat,“ říká také místopředsedkyně SVR Birgit Leyendeckerová. Na druhé straně mohou důsledky změny klimatu migraci také brzdit nebo jí dokonce zabránit, například pokud lidé přijdou o zdroje, které potřebují k tomu, aby vůbec mohli migrovat.

Podle Leyendeckerové státy s vysokými emisemi CO₂, které spotřebovávají nadprůměrné množství přírodních zdrojů, navíc nesou odpovědnost nejen za rychlé snížení vlastních emisí, ale také za podporu ostatních neúměrně postižených zemí.

Vláda je zatím opatrná

Dojde nakonec na „klimatický pas“ nebo nějakou z dalších výše zmíněných možností? Ministerstvo vnitra zodpovědné za tuto oblast odpovídá opatrně: vláda v současné době na vhodné strategii stále pracuje. Podle mluvčí ministryně vnitra Nancy Faeserové (SPD) má fenomén migrace vyvolané klimatem rostoucí význam, ten však musí být koordinován s mezinárodními partnery. V současné době se podle ministerstva spuštění nových programů zaměřených na humanitární přijímání neplánuje.

Podobně se vyjadřují také vládní sociální demokraté (SPD). Přesto i oni v minulém volebním období podporovali uznání klimatických změn coby příčiny migrace a prosazovali nutnost vytvoření účinných ochranných mechanismů.

Paradoxy Německa. Zažívá klimatické protesty i rekordní provoz tryskáčů

Zelení i SPD ovšem dobře vědí, že zvláštní práva na pobyt pro klimatické migranty jsou v současné době, kdy řada zemí naopak svou migrační politiku zpřísňuje, jen těžko politicky prosaditelná. Také v Německu se za poslední roky změnila celospolečenská nálada vůči migrantům a spolkové země a obce si stěžují na rostoucí zátěž spojenou s přijímáním stále velmi vysokých počtů žadatelů o azyl.

Podle odborníka na migraci Benjamin Schravena, který se zabývá výzkumem migrace související s klimatem, by bylo z etického hlediska žádoucí, aby Německo vytvořilo pobytové programy pro osoby, které jsou změnou klimatu obzvláště postiženy. Realisticky ovšem dodává: „V dohledné době pro to však nevidím politickou většinu.“

Autor: jas

